СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXX. Число 280. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 2. грудня 1922. VOL. XXX. No. 280. Jersey City, N. J., Saturday, December 2, 1922. THREE CENTS

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ! Прийміть сейчас участь в боротьбі проти польського наїзду у Східній Галичині, жертвами на Фонд Негайної Допомоги!

ПАЛАТА ПОСЛІВ ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА ДОПОГОЮ ДЛЯ МОРЕПЛАВСТВА

ВАШІНГТОН, 29. падолиста. — Палата послів ухвалила нині 208 голосами проти 184 приняти проєкт закона про субсидію (допомогу) для корабельних торговельних підприємств.

Головні постанови корабельного закона, як він отсе принятий одною палатою конґресу, ось такі: Федеральна Корабельна Рада (Шипинґ Борд) дістає право продати всі федеральні торговельні кораблі по такій ціні й на таких умовах, які вона буде вважати за відповідні, дозваляючи навіть 15 літ на сплату купної ціни; Рада має означити, на яку суму має покупець асекурувати куплені кораблі. Федеральний уряд має сотворити 125-міліоновий фонд, з котрого мається давати субсидії (допомоги) у формі позичок для тих, що будуть в американських корабельних варстатах будувати кораблі для американських фірм. Половина іміґрантів до Злучених Держав має доконечно приїздити на американських кораблях.

Побіда партії президента прийшла досить несподівано. В сій справі рішило наперед усунення проєкта постанови про обнижування податків від кораблів. За внесеннем голосували всі „криві качки", т. є. ті конґресмени, що ставали до виборів за відносленнем своїх мандатів, але їх не дістали і будуть конґресменами лишень до кінця сеї сесії. Проти субсидії для корабельних фірм виступали остро ті конґресмени, що належуть до фармерського бльоку; хоч фармерський бльок в палаті послів був побитий, за те він надіється, що фармерський бльок в сенаті потрафить унеможливити ухваленнє проєкту.

ОБСТРУКЦІЯ В СЕНАТІ ВЕДЕТЬСЯ ДАЛІ

ВАШІНГТОН, 29. падолиста. — Демократичні сенатори вели нині цілий день обструкцію проти Даерового проєкта протилінчового закона.

По цілоденній безплодній дебаті та безупиннім відчитуванню листи сенаторів, заряджуванім на домаганню обструкціоністів, сенат, нічого не ухваливши, відложив своє засіданнє до понеділка.

ШКІЛЬНА КАМПАНІЯ РОБІТНИЧИХ ЮНІЙ

НЮ ЙОРК, 29. падолиста. — Американська Федерація Праці викінчила та проголосила свої пляни кампанії для освіти своїх членів. Головний уряд організації видасть до робітників Америки відозву з приводу „тижня образовання", в котрій завізве робітників до організовання промислових робітничих колеґій та робітничих кляс студіовання. Рада має також постаратися о видання для робітників шкільних підручників, обнимаючих предмети: історію Злучених Держав, права про працю, економію, уряд та бесідництво.

КРОВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В МЕКСИКО

МЕКСИКО, 30. падолиста. — Наслідком недостачі води в місті прийшло до поважних демонстрацій та грізних виступів товпи проти міських та федеральних властий. Коло міського ратуша зібралася велика маса народа та хотіла його спалити. Тоді міська поліція отворила на товпу огонь з чотирох машинових крісів, вбиваючи на місци коло 50 людий та ранючи богато соток демонстрантів.

Товпа сейчас розбіглася, але опісля почала знов збиратися немовби до нового нападу на урядові будівлі.

АРЕШТ ЮНІЙНОГО УРЯДНИКА ЗА ПРОМОВИ ДО РОБІТНИКІВ

НЮ ГЕЙВЕН, Канектикат, 30. падолиста. — Вчора арештовано тут на домаганнє міського прокуратора Ернеста Шлайфера, організатора „Межнародної Юнії Машиністів", під закидом, що він мав намовляти робітників до насильств.

Як юнія зложила за арештованого 10,000 долярів запоруки, суд випустив арештованого на волю. Росправа має відбутися пізнійше.

ПОМИЛУВАЛИ МІЛІОНЕРА-КОМУНІСТА

СПРІНҐФІЛД, Илинойс, 29. падолиста. — Стейтовий губернатор Лен Смол помилував нині з нагоди Дня Подяки міліонера Віліема Броса Лойда та його 16 товаришів, що лишень тиждень тому почали відбувати місячну вязничну кару за переступленнє стейтового закона проти синдикалізму.

ПРОМИСЛОВИЙ РУХ МАЄ ЗРОСТАТИ

ВАШІНГТОН, 30. падолиста. — Федеральна Резервова Рада (банкова власть) оголошує свої розрахунки про промисловий та торговельний рух по цілих Злучених Державах, зібрані на основі донесень окрухних банкових рад.

Виходить з тих розрахунків, що за місяць жовтень промисловий та торговельний рух значно піднісся понад рух в попереднім місяци. Продукція ллятого зеліза стояла в сьому місяци так високо, що так вона ще не стояла за послідних два роки; продукція твердого вугля зросла значно, хоч се треба в значній мірі приписати страйкови; ткалні зуживали більше бавовни як колинебудь від кінця війни; шовковні працювали, тільки могли добути шовку; а зелізниці виказували недостачу возів для перевозу товарів. Число робітників було в жовтни значно більше, як в других місяцях сього року.

ЕМІҐРАЦІЯ МУРИНІВ З ПОЛУДНЯ

Полудневі підприємці починають вказувати послідними часами на нову загальну просто еміґрацію Муринів з полудневих стейтів до північних. За послідних кілька тижнів зі стейтів Алабами та Джорджії вибралося на роботу до Янґставн та Питсбурґа цілі тисячі чорних. Богато вибралося також до Клівленду. В Янґставн та Питсбурґу думають вони працювати в сталевих фабриках, а їх мандрівка не відбувається без відповідної аґітації зі сторони властителів сталевих фабрик, шукаючих дешевого робітника.

Як каже товариство для опіки над Муринами в Клівленді, до бюра праці сього товариства зголосилося послідними днями 1,387 Муринів, наспівших з полудневих стейтів. Росповідали сі Мурини, що вони покидали Алабаму цілими возами. В Янґставн станулo за кілька днів до роботи кількасот Муринів. Так само богато Муринів нанялося до роботи в коксових копальнях в конелсвилськім окрузі в Пенсилвенії.

ПІДПАЛИВ СЕБЕ

Міська поліція в Елизабет, Ню Джерзі, відставила в середу до шпиталю тяжко попареного оловіка, котрий подав, що називається Вілієм Еклерс та має 38 літ життя. Розведено поліцією слідство виказало, що Екслерс прибіг вечером домів та сказав зі страхом своїй матери, що за ним гониться товпа людий. Опісля, відай в приступі божевільного страху, він добув флящку з нафтою, вийшов на двір, обляв себе нафтою та підпалився. Сусіди побачили полумінь на горіючім чоловіці, збіглися його ратувати та вгасили огонь, завинувши чоловіка в ковдру. Лікарі роблять малу надію на вратованнє йому життя.

8.000 НІМЕЦЬКИХ МАРОК ЗА ДОЛЯРА

БЕРЛИН, 27. падолиста. — Нині на тутешній біржі продавано по 8,000 німецьких паперових марок за одного американського доляра.

ПОЛЬСЬКІ ФАШИСТИ

„Роботнік" доносить, що польська ендецька партія орґанізує тайні військові орґанізації п. з. „Вольни Стшелец". Ця організація складається з бувших офіцирів, студентів, а метою її боротьба із соціялістичними партіями та з національними меншостями. „Вольни Стшелец" має великі склади зброї та муніції.

ПІВНІЧНО-АМЕРИКАНСЬКІ ІНДІЯНЕ

В стрічі з білим чоловіком та його цівілізацією — доброю і злою — колишні господарі Північної Америки не видержали. Не видержали в боях з европейськими колоністами, які посували все далі на захід випираючи їх за їхних пільсадків, рибних рік та лісів богатих на всяку звірину; не видержали нових заразливих хоріб, проти яких їхні лікарі-чарівники були безсильні; не видержали врешті тих нових умов життя, якими окружили їх білошкірі і блідолиці нові Американці. Вже пятьдесять літ тому Індіян в Злучених Державах не лишилося більш як чверть міліона.

І тепер їх не богато більше, та все таки факт, що Індіяне в Північній Америці перестали вже бути вигибаючою расою. Послідні переписи виказують навіть невеликий приріст індіянського населення в Америці. Та його частина, значить, яка пережила і витримала всі переміни спричинені білою цівілізацією, зуміла вже звикнути до нового способу життя. Розуміється, всі Індіяне вже давно перестали воювати не лиш з білими, а й поміж собою, а велика їх більшість тепер вже зовсім осілі хлібороби на власних господарствах з живим та мертвим інвентарем; щораз більше уживають хліборобських машин. Стародавні способи індіянського лікування — з помічю знахорів та чарівного зілля — переводяться і роблять місце справжним лікарем і шпиталям, з окрема лічницям для сухітників та для дітей, яких смертність була одною з головних причин вимирання раси. Приближно три четверті сеї індіянської дітвори вчиться в школах, федеральних, стейтових і місийських. Федеральне правительство удержує 274 шкіл для Індіян з поверх 25,000 учеників; 5,000 студентів вчиться в середних школах, індустріяльних і професіональних. Стейтові початкові школи можуть тепер помістити теж якхи 30.000 індіянської молодіжи. Близько дві третини Індіян в Злучених Державах скинуло вже свої національні костюми і вбирається по „американськи". Найбільше Індіян живе тепер в стейтах Оклагома, Арізона і Ню Мексико на полудни, в Каліфорнії на заході і в Саут Дакоті на північи. Зрештою по кілька тисяч або по кілька сот їх пороскидано по всій Америці.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

КОШТИ НІЯГАРИ

Коли в 1893-ім році Лорд Келвін прибув в Америку і перший раз побачив водопад Ніягари, його перші слова були: яка-ж шкода: Як відомо, в історії математичих і фізичних наук імя Лорда Келвіна записано як одно з перших; з окрема добру половину свого життя Вилем Томсон (титул Лорда Келвіна йому дано за наукові заслуги) присвятив дослідам законів збереження енерґії. Тому й не диве, що стоючи на стрімкій кручі біля Ніягари великий учений побачив перше всего не величаве явище природи, а тільки даремну витрату могутної сили. Разом з масовою ніягарської води та велитенська сила летить на пропаще година за годиною і день за днем і так марно пропадала сотні, тисячі і міліони літ.

Лорд Келвін виразив надію, що дожиє ще того часу, коли сила Ніягари буде використана й ужита на користь людям. І справді якусь частину тої сили вже використано в механіці і індустрії. Та ще далеко не всю. В головнім Ніягара все ще лишилась тільки незвичайним явищем природи, до якого зїзджаються туристи, щоб дивитись а його красу і силу. Повернути всю ту силу. Повернути всю ту силу на індустріяльні турбіни, значилоб відобрати від знаменитого водопаду всю його красу і того поки що не роблять. Та инжинери облічили, що з Ніягари можнаби добути 5,000.000 більше кінських сил як доси уживають. Що се значить, можна уявити собі, коли зважити, що в великих паровиx заводах сила одного коня коштує приблизно пятьдесять долярів на рік. Значить, що вода, яка з шумом і гуком переливається через пороги Ніягари, моглаб творити всякий добуток і богацтво з корістю 250.000,000 долярів на рік або близько 35,000 долярів на годину; і коли та сила не використана, значить те можливе богацтво марнується. Ще легше уявити собі ту втрату, коли подумати, що години 250.000 бохонців хліба викидається в воду або 600,000 свіжих яєць розбивається на скалі, або-ж, що кождого дня великий „департмент — стор" надпливає на хвилях озера Ірі і летить в пропасть Ніягари з усіж товаром, який в нім є.

Та нема сумніву, що колись практичні міркованя возьмуть верх над естетичними і що велитенська сила Ніягари буде використана в індустрії облегчуючи до тої-ж міри людські руки.

АЛІЯНТИ ВІДМОВИЛИ МОСКОВСЬКИМ БОЛЬШЕВИКАМ УЧАСТИ В БЛИЗКОСХІДНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЛОЗАНА, Швайцарія, 30. падолиста. — Аліянти повідомили московську большевицьку делеґацію, що не допустять її на близкосхідну мирову конференцію, а тільки до наради над справою Дарданельського проливу.

Проти сього був тільки чеськословацький премієр др. Едвард Бенеш, котрий був за тим, аби большевики брали участь як повноправні члени конференції.

Большевицьких делеґатів відповідь аліянтів дуже вразила.

РАКОВСЬКИЙ НАРІКАЄ, ЩО ЙОГО НЕ ДОПУЩЕНО ДО БЛИЗКОСХІДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЛОЗАННА, Швайцарія, 30. падолиста. — Премієр большевицького уряду на Україні, Крісто Раковський, висловив невдоволеннє з причини, що большевицьких делеґатів не прито на близкосхідну мирову конференцію.

Він каже, що большевики хотіли тільки заявити, що Туреччина належить Туреччині та що волять, аби Дарданелі контролювала Туреччина аніж яканебудь друга держава.

СТРАЧЕННЄ ТРОХ ІРЛЯНДЦІВ

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 30. падолиста. — Нині рано страчено тут трох републиканських повстанців, Джезефа Спунера, Петрика Ферреллі і Джона Морфі, котрих зловлено, як хотіли висадити буднок у воздух.

СПРАВА НІМЕЦЬКИХ ВОЄННИХ ВІДШКОДОВАНЬ

ПАРИЖ, 30. падолиста. — В грудні відбудеться в Лондоні аліянтська нарада над питанням, як вирішити справу німецьких воєнних відшкодовань на конференції в Брукселі, столиці Бельґії.

АМЕРИКА ПОТРЕБУЄ ФАХОВИХ РОБІТНИКІВ

РИМ, столиця Італії, 30. падолиста. — Італійське правительство дістало відомість з Вашинґтону, що президент Гардинґ небаром вишле ноту до американського Конґресу з домаганнем допущення фахових робітників з чужих країв до Злучених Держав.

ДАЛЬШІ АРЕШТИ І ПРОЦЕСИ В ГРЕЦІЇ

АТЕНИ, столиця Греції, 30. падолиста. — Нині арештовано ґенерала Дусманіса, бувшого шефа ґенерального штабу, і ґенерала Валеттаса, бувшого шефа ґенерального штабу в Малій Азії. Кромі того видано наказ арештувати ґенерала Популяса, бувшого головного команданта грецької армії в Малій Азії.

Суд над ними має зачатись небаром.

На другий тиждень буде теж розправа проти князя Андрія, брата бувшого короля Констратина.

АНҐЛІЙСЬКИЙ ПРЕМІЄР НЕ ВИНИТЬ ГРЕЦІЇ ЗА РОЗСТРІЛИ

ЛОНДОН, 30. падолиста. — Британський премієр Бонар Ло заявив нині, що вина за убиттє грецьких міністрів не спадає на Грецію, але на грецький „революційний комітет", котрий довго при владі не удержиться.

ФРАНЦІЯ ОБУРЕНА РОЗСТРІЛОМ ГРЕЦЬКИХ МІНІСТРІВ

ПАРИЖ, 30. падолиста. — В тутешніх урядових кругах висловлюють велике невдоволеннє ізза розстрілу міністрів в Греції.

Французькі урядовці кажуть, що Греція виявила себе тим актом нецивілізованою державою, нічим не ліпшу від Туреччини.

ПАПА РИМСЬКИЙ ПРОТИ РОЗСТРІЛІВ В ГРЕЦІЇ

РИМ, столиця Італії, 30. падолиста. — Папа римський Пій XI вислав письмо до грецького правительства, в якому протестує проти дальших розстрілів грецьких урядовців.

ЯК ВМИРАЛИ ГРЕЦЬКІ МІНІСТРИ

АТЕНИ, 30. падолиста. — Бувші грецькі міністри, котрих розстріляно у второк, згинули спокійно і холоднокровно. Вони з повним спокоєм станули в ряд під муром, де ждав їх відділ війска. Деякі з них мали монoклі. Всі поздіймали капелюхи, кромі бувшого премієра Ґунаріса, котрий стояв в капелюсі з руками в кишенях. Бувший член кабінету Стратос закурив ще папіроску і потім подав срібну папіросницю офіцирови, котрий держав команду над відділом, на памятку.

Перед смертю міністри ще голосно зі собою розмовляли. Місце страчення було позамістом.

БОЛЬШЕВИКИ ПРОСЯТЬ АМЕРИКУ, ЩОБ ГОДУВАЛА ЩЕ 1,000,000 ДОРОСЛИХ ОСІБ В РОСІЇ

ЛОНДОН, 30. падолиста. — Американська Ратункова Адміністрація кормить тепер в Росії 1,500,000 дітий та інвалідів. Але голод в Росії не меньшає і тому большевицький уряд звернувся з просьбою до А. Р. Адміністрації, щоби ще приняла на себе обовязок годувати 1,000,000 дорослих осіб.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	[illegible]

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПАМЯТАЙТЕ

НА

ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ.

Українські громади в Америці! Бороніть Рідний Край, памятайте на Фонд Негайної Допомоги. Складайте жертви громадно і сейчас, а шліть їх до:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Building, Washington, D. C.

РАТУЙМО ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ВІСТНИК

Вже двох чільних українських журналістів відносилося зі закликом до американських Українців в справі „Лтіературно-Наукового Вістника". Писав про потребу його ратування наперед Радянин, потім Михайло Лозинський, один придніпрянський, другий галицький Українець, — немовби видимий знак, що піддержка „Літературно-Наукового Вістника" се не провінціональна справа, але пекуча потреба соборної України.

Їх зазиви до американських Українців мають в собі дещо небувалого. До свого замкнення з вибухом світової війни „Літературно-Науковий Вістник" опирався на інтеліґенцію. Широкі верстви читачів не цікавилися ним, і він не докладав там більших старань проникнути в ширші верстви народа. Він промовляв до людий, які набули чи школою чи життем якутаку, що так сказати, висшу освіту. В перші роки після свого основання се було доволі трудно, бо української освіченої верстви було мало. З часом, однак, обставини поправлялися і в самі передвоєнні часи, здавалося, „Вістник" мав уже доволі широкий круг читачів та красні надії на дальший зріст.

Воскреснувши після воєнних злиднів до нового життя, „Літературно-Науковий Вістник" найшовся серед зовсім нових матеріяльних умов. Інтеліґенції, яка перед війною могла удержувати того рода літературний журнал, просто не стало. Інтеліґенція, коли вона ще існує, не має вже гроший, не має матеріяльних засобів піддержати сей український літературний журнал, котрий своєю одинокостю виглядає на стяг української літератури. Інтеліґенція змоглася лишень на стільки, щоби „Літературно-Науковий Вістник" воскресити, щоби написати до них свої праці, свої літературні твори. Матеріяльно удержати його вона вже не може. Коли її хтось не поспішить з допомогою, українська інтеліґенція, українські письменники випустять зі своїх знеможених рук сей світлий прапор українського мистецтва та письменства, і він пропаде.

Тому на українське громадянство в Америці спадає тепер новий обовязок. Воно мусить піддержати „Літературно-Науковий Вістник". Українські робітники та фармері в Америці мусять взяти на себе сей новий обовязок супроти рідної штуки, і піддержати його так само щедро, як освітні верстви в старому краю піддержували його в часи, коли вони могли. В той спосіб українські іміґранти в Америці засвідчать свою любов до рідньої науки, штуки та письменьства та не дадуть загинути до краю українській красній творчости. Тим вони теж зясують своє розумінне поняття інтеліґенції: що інтеліґентним являється не той ,що може представити свідоцтва з університетів, але той, що має широкий інтерес для всіх цікавих питань людського ума, серця й волі.

Поспішити „Літературно-Науковому Вістникови" з допомогою треба зараз, щоби поміч не прийшла за пізно. Допомогти треба не ласкавим датком, але в спосіб шануючий працю: через надіслання пренумерати.

ЧЕСЬКЕ МІНІСТЕРСТВО ШКІЛЬНИЦТВА ПРО УГРО-РУСЬКУ МОВУ.

„Руська Нива" з 9. листопада друкує в цілости розпорядок міністерства шкільництва й народної освіти з грудня 1919 р., присланого Цивільній Управі Підкарпатської Руси по відомій анкеті заступників чеської академії в Празі та з иншими фаховцями в питанню літературної мови для Підкарпатської Руси, яка відбулась 4. грудня 1919 р.

Ось найцікавійші точки сього розпорядку:

3) Через те, що місцевий руський говір в Карпатській Руси, про який говорить Статут, є неспірно говором малоруським, тому належить признати літературною мовою тамошніх жителів мову малоруську, якої уживають їх найблизші сусіди соплемінники, то є ГАЛИЦЬКА УКРАЇНСЬКА МОВА. Фонетичну правопись заведену науково в Галичині, а несимпатичну у карпаторуського народа можна й годиться заступити етимольоґічною правописю.

Признанием літературної української мови мовою навчання в школах Прикарпатської Руси улекшується в засаді основанне і вплив тих шкіл, бо можна буде ужити підручників, а може й учителів із Галичини. Побоювання, що може тим підпираноби в Прикарпатській Руси українську іреденту, не є доказане. Скорше плекалабся вона неприродним одлучуванием жителів тої країни від народного пня, якого є вони природною частиною."

Підписав той розпорядок міністер Габерман.

ҐЕНЕРАЛ СТАНІСЛАВ ГАЛЛЄР—ПОЛЬСЬКИЙ ВІЙСКОВИЙ ДИКТАТОР УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЧИНИ.

(Від власного кореспондента).

Телеграф приніс відомість, що польське правительство призначило ґенерала Станіслава Галлера військовим диктатором української Галичини, якого задача — перевести „успокоєнне" краю.

Ґенерал Галлер — се імя не чуже Галицькій Землі. Як не чужі українським землям імена Вишневецьких, Чарнецьких і инших польських катів українського народу.

Цілу свою военну карієру робив Галлер як завзятий ворог українського народу. І отсе знов став військовим диктатором Галицької Землі, щоб звеличати своє імя новими розстрілами, новими шибеницями, новими горами українських трупів і ріками української крови.

Перший раз імя теперішнього польського ґенерала Станіслава Ґаллера стало ширше відоме після заключення Берестейського мира між центральними державами й Українською Народньою Республикою.

Берестейський мир означував границі між Українською Народньою Республикою й польською державою, утвореною рішенням цісарів Німеччини й Австро-Угорщини з 4. падолиста 1916 р., на основі етнографічного принципу, так, що ті західні українські землі, до яких Польща підносила свої претенсії, — Підляше, Холмщина, Волинь, — ввійшли в границі Української Народньої Республики.

Крім того окремим тайним договором Австро-Угорщина обовязалася утворити з української Галичини окрему автономну українську провінцію, себто усунути з неї польське політичне панування.

Сі постанови Берестейського мира спричинили, що вся Польща вважала його своїм національним нещастем.

Польські леґіони, утворені з початком світової війни з галицьких Поляків при австроугорській армії, збунтувалися проти Австро-Угорщини, даючи вислів польському обуренню з того приводу, що Австро-Угорщина посміла рішити про долю західних українських земель всупереч польських інтересів.

Ті леґіони стояли тоді в Східній Галичині. Часть їх австроугорські відділи розоружили, а часть вспіла перебитися поза австро-угорську лінію фронту, на схід, на українські землі.

Власне з тою частю був також Станіслав Галлер.

Через те, що на українських землях не було тоді міцного державного ладу, сі польські части могли не тільки вдержатися, але й побільшитися тамошнім польським елементом. Виступали вони проти українських селян, в обороні польських поміщиків.

В хвилі, коли німецькі й австро-угорські війска прийшли на Україну, відділи Галлера були вже за Дніпром. Між Українською Центральною Радою й новими її союзниками, Німеччиною й Австро-Угорщиною, щораз більше зростало напруженне. З того часу походить чутка, що український військовий міністер Жуковський виробляв плян акції проти Німців ів сей плян втягав також поміч відділів Галлера. Як богато річий з того бурливого часу, так і ся чутка непрояснена. Коли вона правдива, свідчила би про те, що наші брати на Великій Україні не знали, яку польську гадюку годують у себе.

Згодом бачимо Галлера в Парижи, де під його командою формується ціла польська армія з тих польських елементів, які служили в арміях держав антанти.

Первісне призначенне сеї армії було обороняти ті польські землі, які по рішенню держав антанти мала Німеччина відступити Польщі, на випадок, коли-б Німеччина не хотіла сього зробити добровільно.

В марті 1919 р. армія Галлера, знаменито одягнена й узброєна, виїхала з Франції до Польщі.

З огляду на війну між Польщею й Західно-Українською Народньою Республикою держави антанти, які тоді були виступили з пляном польсько-українського перемиря, поставили Польщі умову, щоби армія Галлера не брала участи в боротьбі на українськім фронті.

Очевидно, ся умова була — **одно велике фарисейство.** Бо якби Польща й додержала її, **то армія Галлера означувала велике скріпленне польської военної сили.** Можна було її не посилати на український фронт, за те можна було заступити нею инці польські военні сили і стягнути їх на український фронт. Словом, якби армія Галлера й не була появилася на українськім фронті, то означала вона таке велике скріпленне польської военної сили, що **перевага польської армії над українською була запевнена.**

Таким чином держави антанти, висилаючи армію Галлера до Польщі, **помогли Польщі завоювати українську Галичину.**

Одначе Польща, розуміється, умови, яку були її поставили що-до призначення армії Галлера держави антанти, не послухала.

Армія Галлера просто з Франції пішла на український фронт. В великодних боях за Львів, де перший раз заломилася українська сила під страшним натиском польської чисельної й технічної перваги, брала вона визначну участь.

Сам ґенерал Галлер вступив до Львова як тріюмфатор. На святочнім принятті, яке устроїли йому 30. цьвітня 1919 р. Поляки у Львові, він, явившися в окруженню високих французьких офіцирів, виголосив промову, в якій сказав:

„Як птахи з далеких країв прилетіли ми до Вас, щоби в сім місті звити гніздо, з якого полетимо далі на схід, щоб там означити границі нашої держави, де вони мусять бути признані."

І пішли далі на схід, руйнуючи огнем і мечем українську землю.

А держави антанти, які голосили, що горе тому, хто в супереч їх волі вести-ме війну, безчинно і злочинно приглядалися сьому польському нападови на українську землю, якої не міг захистити український жовнір, не маючи навіть чим стріляти в ворога, і захищав її тільки своєю кровю і своїм мертвим тілом.

Коли-ж уже польський розбійник доходив до Збруча, тоді держави санкціонували польський розбій на українській землі, уповажняючи своїм рішенням з 25. червня 1919 р. Польщу заняти Галицьку Землю своїм війском.

В тім рішенню не забули держави антанти і про армію Галлера й уповажнили Польщу ужити для завоювання Галицької Землі також армію Галлера, чим неначе санкціонували участь сеї армії в завоюванню Галичини.

Ось чому імя ґенерала Галлера не чуже Галицькій Землі. Знає вона його й його армію як своїх катів, які відобрали їй державну незалежність, обернули її в руїну і завдали її синів у польську неволю.

Тепер, коли український нарід Галицької Землі знов піднявся до боротьби проти польської неволі, польське правительство знов покликало Галлера, даючи йому повновласти військового диктатора для боротьби з українськими визвольними змаганнями.

Один з найстрашнійших польських катів українського народу, який вже в 1919 р. покрив Галицьку Землю горами трупів, залив ріками крови, мати-ме нагоду знов погуляти на Галицькій Землі.

Прага, 5. падолиста, 1922.

Др. Михайло Лозинський.

НА ФОНД ФЕДАКА.

(Через „Свободу").

На забаві у п. Михайла Чагарина з Woonsocket, R. I. в день його іменин зібрано $7.50

Жертвували слідуючі: Максим Чупка $2.00; Михайло Чагарин, Йос. Чагарин, Дмитро Риміник, Яким Шарабара і Ілія Околіта по $1.00; Стефан Димішка 50 цнт.

Через Лігу Укр. Горожан в Ню Йорку, зложили на Фонд Федака: Йосиф Мартинець $10.00; Текля Подлужевич і Онуфрій Корчин по $1.00. — Разом $12.00

РАЗОМ $19.50
Попередно оголошено $107.00
ЗАГАЛЬНА СУМА $126.50

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Яким Дмитрів, Рачестер, Н. Й. — Допись, про яку була згадка в переписці редакції, не була проти правительства Петрушевича, а тільки із запитом про виступ двох осіб, які агітують проти Українського Правительства.

Вашу вістку, що рачестерська громада стоїть таксамо як усі громади зі старим краєм, а проти кирині, подаємо отсе до громадського відома, що буде мило прочитати стороннім громадянам, котрі може через большевицьку або подібну брехню могли інакше думати.

НЕ ЖДІМ! БО БОРОТЬБА В ГАЛИЦЬКІЙ УКРАЇНІ НЕ ЖДЕ! ВСІ УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ В АМЕРИЦІ НЕХАЙ СЕЙЧАС ЗБЕРУТЬСЯ НА РАДУ І ПРИЄДНАЮТЬСЯ ДО СЕЇ БОРОТЬБИ СВОЄЮ ЖЕРТВОЮ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ!

БОЛЬШЕВИЦЬКА САМОСТІЙНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНИ.

Може декого здивує ,що недавно московські большевики скасували ту „самостійність" України, яку їй ще бодай на словах признавали, а тепер знова хотять привернути її, а навіть ще й розширити, як виходило би із заяви Кріста Раковського в Берліні.

Але тут нема нічого дивного. Большевики все у війні. Вони ведуть війну безупинно. А у війні побідник поневолює, а побіджений, або загалом воюючий як він у біді, то уступає не лише на фронті але й поза фронтом, в краю, де він пануе.

Коли большевицькі наїзники ішли на Україну воювати польських наїзників, то большевицький міністер війни Леон Троцький писав у відозві до армії: „Хай живе самостійна Україна". А опісля, як большевики побачили, що аліянти з ними говорять, та що ніхто вже з ними не воює, набрали „певности себе" і зачали обкроювати і ту „самостійність", яку Україна мала під большевицькою владою бодай на папері, аж дійшло до того, що Україну проголошено (і то в Харкові на Україні) тільки російською провінцією, де навіть урядовою мовою мала бути мова російська.

Але знову вийшла для них нова біда. Показалось, що аліянти нічого не хотять помогти большевикам. Німеччина, що підписала окремий договір з большевиками, також не хоче їм помогти і каже, що з того договору нічого не буде. Капіталісти не приймають большевицьких концесій і не хотять давати гроший на жадні підприемства в Росії.

Були часи, коли в Росії вірили в большевицькі пророцтва „світової революції" та „електрифікації Росії", а нині серед руїни економічного життя в Росії ніхто там вже не вірить в подібні большевицькі баналюки. Всі бачать тільки дійсність, страшну дійсність і большевицьку безрадність супроти сеї дійсности.

В цілій Росії голод, особливо по містах. Маси робітників по містах, яких большевицькі комісари обдурили, що вони мають владу в своїх руках, примирає з голоду і терпить серед студіни, без ратунку і без надії на ліпше, бо щодня гірше і гірше. Робітники домагаються хліба і дерева на опал від комуністичної влади, яка приняла на себе сей обовязок, а влада не має і не дає. Дає від часу до часу ще деякі обіцянки, але хліба і дров не дає.

Комуністична держава мусить признатись, що навіть найпростійшої вимоги життя — хліба й опалу хати не може дати робітникам, котрі держать на своїй спині комуністичну владу.

Ціла діяльність большевицької влади в Росії — се нині терор над населеннєм, направлюванне решток зелізниць і годованне голодного населення усіх міст. Се завданне щораз тяжше і щораз прикрійше. Остогидне найзавзятійшому комуністови такий „комунізм". Всякий з них радий би кинути до ста чортів большевицький „уряд" та з перлами або діямантами пирхнути в буржуазні краї.

Отже не диво, що большевики вже не шахрували так виборів до місцевих советів, але позволяли вибирати і протибольшевицькі совети.

Не диво, що не маючи цента при душі, згодились, аби поодинокі краї самі радили собі з фінансами, не оглядаючись на „касу" в Москві.

Не диво, що зїзд советів, який зїдеться 20. грудня с. р., а який вже не буде чисто большевицький, має — як каже Раковський — ухвалити широку самоуправу, майже независимість для України, Білоруси, Азербайджану, Вірменії.

Хто не може правити над поневоленими, дає їм волю.

Москалям годі вірити, що та вільність буде мати яку дійсну вартість, але є надія і певність на остаточний розпад московської комуністичної імперії — і в тім власне є й надія і певність на освободженне України і других народів, що нині стогнуть під московським ярмом.

ЯК ЛЯХИ ХОТЯТЬ ПОЖЕРТИ УКРАЇНЦІВ

Питанне про зїдженне Українців і других сусідів поставив професор львівського університету др. В. Фуліньскі на своїм відчиті перед зборами чільних польських політиків у польськім демократично-народнім клюбі у Львові в марті м. р.

Ся ідея „стравлення" Українців спільна всім польським партіям. Її голосив таксамо польський бувший „соціяліст" Вл. Студніцкі в 1915 р. у „Ведeньскім Рурері Польскім" під еґідою Габсбурґів за часів, коли то Поляки орієнтувались ще на центральні держави і коли то Габсбурґ мав брати Східну Галичину з собою як віно, йдучи на варшавський трон. Студніцкі писав тоді: **„З Русинами в Галичині справимось до кількох літ"...**

Не від річи буде тепер прочитати, як швидко пожирає і травить тепер галицьких Українців і цей вшехпольський учений др. Фуліньскі у своїм відчиті на тему: „Асиміляція нелехіцьких елементів. Проблєма національної асиміляції".

Виймає лише кілька найінтереснійших уступів з того відчиту і подаємо дословно за „Словом Польским" (чч. 143, 157 159) 1921 р.

„Ціль викладу, відповісти на питання, чи ми (Поляки) є в силі всі ці чужі елементи (се є Українців, Білорусинів, Литовців, Німців і Жидів, які найшлися тепер під Польщею) стравити, себто засимілювати? І уняв се питаннє із становища виключно природничого, біольоґічного, на основі анальоґії з відносинами у світі звіриннім і ростиннім, а навіть прямо з функціями травлення покармів в якінебудь орґанізмі". (Як неприччком кусник печені,—прим. перевод.)

„Так упростивши собі поставлене завданнє, упорався з ним коротко й легко. По його думці **„спольщенне елементів славянських на сході, а навіть Литовців пійде досить скоро;** асимільованне Німців пійде значно тяжче, але й се дасться осягнути по упливі якогось часу; натомісць асиміляція Жидів, як елементу, що має надто відрубні антропольоґічні ціхи, є зовсім не до подумання".

Дуже інтересний, прямо „зворушливий" уступ з цего відчиту подаємо (за 157 ч. „Слова Польского" з 1921 р.):

„Процес винародовлення одиниць не-польських через польський народ розборами Польщі зістав „брутально" (sic!) нерерваний. Безперечно це „насильство" („ґвалт"), через заборчі держави на нас виконане, передівсім відбилось відемно на великости маси польського елементу. Смію ствердити, що наш язиковий простір був би значно посунувся на схід, досягаючи майже до самого Дніпра (!), від його жерел — аж по долішний біг, а питання („квестиє") такі, як питаннє „руске" (українське), білоруське або литовське, або взагалі зовсім не істнували би, або не виступали би в так острім виді, як за наших днів. З хвилею повстання польської держави, сей природний процес, перерваний перед століттєм, розпочинається наново, одначе у відмінних условинах, сильно в некористь польського народу через правлінне „заборців" змінених".

Пан проф. др. Фуліньскі зовсім не стидається таке голосити! Не жахається робити таку рекляму свому власному народови.

Він навіть отверто каже далі в іншім місци свого відчиту (ч. 159 „Слова Польского"):

„Ми (Поляки) посідаємо нам питому психічну фізіономію. Сю фізіономію виковували довгі ночі порозборового життя народу. Розбили її сни цілих поколінь на яві,сни, котрі проти льоґіки фактів казали мріти й вірити в той день, котрий має прийти.

„Ми мали свою власну льоґіку (Ой се правда!) свою власну арґументацію, не понятну, не зрозумілу для інших (Свята правда!), своє власне переконанне фантастів, чи прямо божевільних („варятуф") — як нас в Европі називано; ми мали візії для нас так конкретні, як день — нами єдино виджені, ніким більше. Се все надало і надає нашій народовій (національній) культурі певну специфічність".

А саме про Білорусь („Слово Польске" ч. 149, 1921.) каже: „На півночі в простори польської держави увійдуть землі т. зв. білоруські, а радше білолехіцькі.

Далі цей учений каже:

„Можемо числити з часом на спольщенне тих пару міліонів одиниць (Білорусинів!) досі під національним оглядом ще не освідомлених".

Таке лагодиться для коханих браці Білорусинів, яких перехрещується вже з гори на Бялолехітів!

А для Східної Галичини ладить він осьщо: (гл. „Слово Польске", ч. 157, 1921 р.):

„При розумній державній адміністрації, по переведенню земельної реформи (!) по думці постулятів добра „народового", ті елементи нині ще „зрущені", завтра дадуть найліпших синів ойчизни, що будуть боронити її своїм життєм і майном перед якиминебудь „закусами" з боку ворогів „Річипосполитої польської".

Таке все лагодиться для Українців й Білорусинів.

Безпощадна польонізація робить своє! Але пословиця каже: „Чоловік стріляє, а Бог кулі носить"...

Др. Фуліньскі говорить про легке „стравленне", а забув, як то Польща травила Україну тому 150 літ, що аж на три части трісла.

Є. С.

НА ВИГНАННЮ

Шелестить пожовкле листя під ногами
І душу томить нестерпна нудьга,
Налягає смуток Мій краю коханий,
До Тебе на крилах занесла-б туга.

Зашумить вітер між листем тополі,
Згадає вкраїнські, роскішні ночі,
Згадає шум верби в селі над водою,
То знов вчуваеться шепіт дівочий.

Сумую, нудьгую з туги за Тобою,
То знова зір лине в простори незнані,
Ти пестиш, чаруєш своєю красою,
Краю мій, раю — єдиний, коханий.

Згадаю і тужно серце завне,
На крилах злетів би у тихий рай,
Де чудово гарні казки шепоче,
Зелений, роскішний, український гай.

А в краю коханім, там кров червоніє,
Там вяне у цвіті стрілецьке життя,
Там лютий, проклятий кат скаженіє,
Там мучить закутих катівська тюрма.

Співа чорна сотня побідні пеани,
Лютує кат, впиваеться кровю,
Все нам найсвятійше, він топче ногами
Й полоче у крові скровавлену зброю.

Шаліє кат, і куте кайдани,
Як ніч залягає і вязень мовчить,
Бо блисне лиш сонце, весь нарід по-
[встане,
Тоді бій завзятий в огні закипить.

NEW YORK! NEW YORK!

З рамени Укр. Людового Університету
— відбудеться —
В НЕДІЛЮ, 3-го ГРУДНЯ 1922
година 3-та пополудні
в великій сали Народного Дому
відчить на тему

ПОХІД ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ НА КИЇВ

Виголосить Дц. Вол. Галан.

Др. Галан щойно прибув до Америки. В своїх відчитах він представить подрібно життє і змагання наших героїв в борбі за волю України. Др. Галан, бувши Січовим Стрільцем, перейшов піхотою цілу часть України від Сяну до Дніпра. Зцевностю непожалуєте його послухати. 80

ВСТУП 20 ЦЕНТІВ.

ПОЗІР! CHICAGO, ILL. ПОЗІР!

Українська Конгрегація Рожд. Пресв. Діви Марії на Савт Сайд
— уряджує —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЗАР З ТАНЦЯМИ

в гали парохіяльній. 4950 S. Paulina St.

Українці! Користайте з нагоди. За нікля курку витраєте і другі вартісні річи. Базар розпочався 19. падолиста, а буде тревати до 19. грудня 1922. Хто прийде, той не пожалує. За добру гру і забаву ручить

74,76,78,80 КОМІТЕТ.

TURNERS FALLS, MASS.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ В SOUTH DEERFIELD І ОКОЛИЦЯ, ПОЗІР!

Отсим повідомляється, що дня 3-го грудня вібудеться посвяченне прапорів українського і американського в українській гр. кат. церкві в Савт Дірфілд, Месс. Як рівнож просимо чесних Українців в Голийок, Месс., щоби були ласкаві прибути до нас і взяти участь в торжестві. 79-80

ЗА УРЯД ВІД. 207 У. Н. СОЮЗА:
Михайло Лобас, предс.;
Григорій Чаплій, касієр

ПОЗІР! ФІЛАДЕЛФІЙЦІ! ПОЗІР!

Кождому филаделфійському Українцеви знане, що товариство Українсько-Американських Горожан при помочи всеї Филаделфійської Громади закупило галю, яка була знана під назвою Меркантіл Гол при Н. Френклин ул. Найконечніщі поправки пороблено вже і тому

В НЕДІЛЮ, 3-го ГРУДНЯ 1922
о годині 7-мій вечер
— відбудеться —

СВЯТОЧНЕ ВІТВОРЕННЄ

на яке отсим запрошається всіх Українців з Филаделфії і околиці. З тої нагоди устроюється згаданого дня

КОНЦЕРТ

при співучасти хору тов. ім. Лисенка під проводом п. Василя Коцюбинського і п. М. Зазуляка з Ню Йорку.

Вступ на концерт безплатний.

По концерті відбудеться Спільна Вечера. Вступ на вечеру від родини (дві особи) 5 дол., від самотних 3 дол.

Вступ для дітей на вечеру 1 дол.

Хто хоче взяти участь в Спільній Вечері, проситься, щоби зголосився в уряді товариства під числом 822 Норт Френклин ул. найдальше до 20. падол.

Тов. Амер.-Укр. Горожан просить до численної участи так в Концерті як і Спільній Вечері всіх Українців Филаделфії і околиці. 79-80

Іван Пеленський, предс.,
М. Сопрун, секр.,
С. Бриндзей, касієр.

NEWARK, N. J.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 3-го ГРУДНЯ
— відбудеться —

ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

заходом Комітету Злуч. Товариств в справі помочі Рідній Школі.

Реферат виголосить Др. Л. Цегельський в Українській Робітничій Галі на Бікон ул., о годині 2.30 пополудни.

Всіх щирих Українців в так важній справі як Рідна Школа, котру Поляки хочуть знищити, комітет взиває: прийдіть і покажіть, що ви недопустите до того, щоби Рідна Школа впала, котра тепер знаходиться в дуже тяжкім положенню. — КОМІТЕТ. 79-80

NEW YORK, N. Y.

„Оборона України" в Ню Йорку
— відограє —
В СУБОТУ, ДНЯ 2. ГРУДНЯ 1922
в Українськім Народнім Домі,
217-219 East 6th St., New York City
пораз перший в Америці представлене в 3-ох діях

ЗА КРИВДУ НАРОДА

з теперішнього галицького життя на Гуцульщині.

В представленню беруть участь найліпші сили Ню Йорку. 79-80

Початок о годині 7.30 вечером.
ВСТУП 75 ЦЕНТІВ.
ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ.

В РОКОВИНИ ЗАСНОВАННЯ „ЖІНОЧОЇ ГРОМАДИ" В НЮ ЙОРКУ

— відбудеться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 3-ГО ГРУДНЯ С. Р.

в САЛИ „НАРОДНОГО ДОМУ", 217 ІСТ 6-та УЛ., НЮ ЙОРК,

ТОРЖЕСТВЕННИЙ КОНЦЕРТ

ПРИ СПІВУЧАСТИ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ

в дохід тих, що інтерновані по таборах і тюрмах, терплять за рідний край.

Початок точно о год. 7.30 вечер. Вступ 75 і 50 цнт. від особи.

На се торжество запрошує всіх

280 Жіноча Громада.

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ПАРОХІЯ В SOUTH DEERFIELD, MASS.

УСТРОЮЄ В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ

ВЕЛИКІЙ БАЗАР

НА ДНЯХ 30. ПАДОЛИСТА І 1, 2 І 3. ГРУДНЯ Б. Р.

НА ДОХІД СВОЄЇ ЦЕРКВИ

КОЖДОГО ДНЯ ВІД ПОЛУДНЯ.

ВСІХ РАДО ВИТАЄМО. ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

278-280 Комітет.

ЗВІТ

з нарад Українського Національного Конгресу, відбувшогося у Филаделфії в днях 26-го і 27-го жовтня 1922 р.

(Продовженне).

Пополудневе засіданне дня 26-го жовтня.

Предсідатель Конгресу відчитав пополудневі наради відчитаннем наспівших привітних телеграм і уділив голосу заступникови правительства Української Західної Републики. На естраду виступив др. Мишуга, оваційно витаний довготреваючими оплесками делегатів і галерії.

Реферат д-ра Луки Мишуги.

(Гляди „Свобода" число 253 з 31-го жовтня 1922).

По скінченій промові вносить делегат І. Борисевич аби Конгрес віддав пошану представникови Галицького правительства через повстаннє з місць.

Принято через оклямацію.

Не меньше оваційно витаний грімкими і невмовкаючими оплесками виступає др. Осип Назарук і виголошує півторагодинний реферат, якого слухають присутні зі запертим віддихом.

Промова делегата Галицького Уряду, д-ра Осипа Назарука.

(Гляди „Свобода" число 253 з 31-го жовтня).

Коли промовник скінчив свою пориваючу і одушевлюючу бесіду, саля загреміла бурею оплесків, які не змовкали через кільканайцять мінут. Коли остаточно наступив спокій, зголосився до слова др. Гриневецький і гарячими словами висказав гадку всіх присутних, що смішним і зайвим булоб розводити якусь дискусію над потребою підпирання нашого Правительства; як довго це Правительство істнує, як довго на його чолі стоїть пан Диктатор Евген Петрушевич, так довго ми можемо бути рішучо певні, що воно на ніякі переговори з Ляхом не пійде; так довго ми можемо бути певні, що не заключиться мира з Ляхом, доки хоть одна ляцька нога оставати буде по цім боці Сяну. З другого боу всякий знає і розуміє, яка є вага в теперішню хвилину американської еміґрації і яка на ню спадає відповідальність. Тому бесідник вносить, щоб без ніякої дискусії Конґрес приняв виготовлені резолюції, які відчитати взиває члена президії Конґресу, о. М. Ґурянського.

Делеґати повставши з місць слухають відчитані

Резолюції.

Український Національний Конґрес, скликаний „Обєднанням Українських Орґанізацій в Америці", який відбувся у Филаделфії в днях 26. і 27. жовтня 1922, вислухавши рефератів про становище української державної справи і перевівши над ними дебату, прийняв слідуючі постанови:

1) Зїзд одобрює вповні становище Галицького Уряду, який стремить до ідеалу зєдинення всіх українських земель в одній соборній українській державі, одначе відповідно до обовязуючої ухвали Української Національної Ради з дати Станиславів 3-го січня 1919., принятої ухвалою Трудового Конґресу з дати Київ 22-го січня 1919 і затвердженої законом тогож Конґресу з дати Київ 28-го січня 1919, обстоює поправно державні застереження Західно Української Народної Републики аж до часу леґального вирішення цеї справи Всеукраїнськими Установчими Зборами.

б) Супроти цего Конґрес уважає, що концепція Галицького Уряду про Галицьку Державу вільних народів в даних міжнародних відносинах йде по лінії висше зазначеної державної ідеольоґії всего українського народа.

II) Конґрес витає з одушевленням самооборонну акцію українського народа в Галичині проти польських окупантів і стверджує, що зреволюціонізованне Галичини є викликане невирішуваннем галицької справи урядами аліянтських держав, які своїми постановами з 25-го червня і 11-го липня 1919 р. дозволили на окупацію Галичини Польщею, яку то окупацію визискала Польща до страшного нищення української нації на поли економічнім, культурнім, церковнім і політичнім.

Конґрес стверджує, що уряди аліянтських держав субсідіярно відповідальні за всі шкоди заподіяні Польщею українському народови, а це на тій основі, що ці держави хоть застерегли собі в сан-жерменськім договорі тимчасові суверенні права над Галичиною, не виконали до цего часу відповідних тим правам обовязків супроти населення цего краю.

III.) Конґрес перестерігає всі держави антанти перед дальшим зволіканнем вирішення галицької справи і звертає увагу цих держав на те, що в Галичині дійшло вже в послідних часах до такого, що Поляки висаджують динамітом українські культурні інституції, бібліотеки і наукові товариства, замикають українські церкви, нищать навіть українські военні кладовища, викидаючи тіла погибших в українсько-польській війні жовнірів і четвертий рік держать знищену війною країну під террором безнастанного военного виімкового стану.

IV.) Конґрес прилучається одноголосно до заяв Краю, який численними ухвалами політичних партій, Міжпартійної Ради і Української Національної Ради висказав повне довіре Галицькому Урядови під проводом д-ра Евгена Петрушевича.

V.) Конґрес висказує свою особлившу симпатію поневоленим Польщею українським землям, а саме Холмщині, Волині, Полissю й Підляшу та бажає їм успіху в боротьбі за свободу, український нарід і культуру. Землі ці мусять належати до української Держави.

VI.) Конґрес стоїть на становищі, що Лемківщина, яка найбільше терпить під польською окупацією і Буковина, яку давить Румунія — це нерозлучні части української Галичини і взиває весь український нарід, щоби скріпив Галицький Уряд в його слушнім змаганню прилучити до Західно Української Держави також українські землі поза Сяном і Прутом.

Резолюції принято як відчитані одноголосно через аклямацію і відспіваннем народного гимну „Ще не вмерла Україна".

Реферат д. Дм. Штогрина в справі політичної орґанізації Українців в Америці.

Слідує чергова точка, іменно реферат про потребу політичної орґанізації Українців в Америці. Реферує д. Дм. Штогрин, рекордовий секретар „Провидіння". Бесідник навязує до попереднього реферату д. Ядловського, який переповів історію основання „Обєднання". Опісля зазначує, що Тимчасовий Комітет, щоб справу приготовити і повести основно, визначив з поміч себе Статутову Комісію, якій поручив випрацювати проєкт статута для Обєднання, обговоривши попередно на своїх засіданнях основні точки майбутнього статута. Це не була справа легка, позаяк наперед треба було вирівнювати всякі попередні непорозуміння, всякі упередження; в богато точках треба було йти на компроміс. Та остаточно добра воля і зрозуміннє ваги хвилі та патріотизм цих, які взялися за це діло, побідили і опрацьовано проєкт статута, який референт перечитує.

По перечитанню статута зголошуєся до слова о. Л. Левицький і ставить резолюцію:

Конґрес з натиском заявляє, що основанне на американській Україні політичної орґанізації, обєднуючої всі народні, культурні, економічні і просвітні українські орґанізації в Злучених Державах є рішучо і конечно потрібно.

Одноголосно принято.

Д. В. Лотоцький ставить додаткову резолюцію:

Присутні на Конґресі заступники українських народних орґанізацію заявляють свою згоду оснувати орґанізацію „Обєднанне".

Одноголосно принято.

Д. др. Сіменович ставить внесенне, щоб приняти статут „Обєднання" як його було перечитано. Д. Пашук ставить противне внесенне, щоб читати статут точка за точкою і кожду точку приймати по переведенню дискусії. Конґрес принимає внесенне д. Пашука.

Референт читає перші точки статута.

В справі вирішення осідку „Обєднання" поставлено два внесення: одно, щоб місцем осідку було місто Ню Йорк, а друге, щоб було місто Филаделфія. Голосованне вирішує в користь Филаделфії.

Др. Демидчук ставить внесенне, щоб послідню точку проєктованого статута взяти за першу. Ухвалено.

Д. Самбір хоче пропорціонального представництва в Екзекутиві „Обєднання", на що дістає пояснення від референта, що це є власною основною точкою „Обєднання", що всі орґанізації, без огляду на число своїх членів є рівні і мають однаковий голос та однакове заступництво. Взагалі над справою заступництва поменьших орґанізацій в Екзекутиві Обєднання вивязуеться вельми широка і горяча дискусія, в якій беруть участь численні бесідники і висувають численні пляни. І так др. Демидчук заявляєся за приняттем малих, льокальних орґанізацій до Обєднання без права заступництва в Екзекутивнім Комітеті. Д. Ядловський домагається вироблення спеціяльного ключа, після якого обчислюваноб котра з льокальних орґанізацій моглаб мати заступника в Екзекутиві. Д. Грицей домагається, щоб по місцевостях творити осібні відділи „Обєднання.

Остаточно на снесенне д. Ядловського Конґрес порішує вибрати спеціяльну комісію статутову, яка малаб зібрати всі поставлені внесення і всі погляди в справі заступництва льокальних орґанізацій в Екзекутиві „Обєднання" і на слідуюче засіданне предложити готовий внесок. Принято.

З огляду на це, що вже була спізнена пора а дальше, що місцевий Сиротинець під зарядом ССЧСВ. приготовив в сали, де відбувається конґрес Концерт в честь Конґресу, на внесенне о. Ґурянського перервано засіданне до слідуючого дня.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Бл. п. брат і секретар Теодор Лисий, член бр. св. Юрія, 160. від. Укр. Нар. Союза в Джемейці упокоївся дня 20. падолиста 1922. Покійного стрінув наглий випадок дня 17. падолиста. На нього впав тягаровий віз (трок), наладований мясом, який поломив в покійного кости. Його тоді майже безпритомности забрали до шпиталю. Опісля вернувся до притомности і борючись зі смертю, прожив від 17. до 20. падолиста. В тяжких муках болю закінчив своє життє о 3.20 м. пополудні, оставляючи молоду жену вдовою і двоє сиріт. Покійний був щирим співробітником народньої праці тому утрату відчуває кождий болючо. Земля йому пером. — **Заряд братства св. Юрія в Джемейці, Н. Й.**

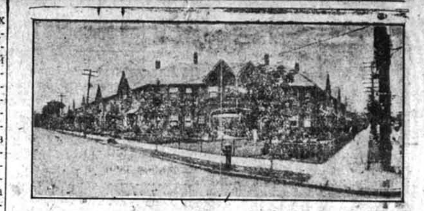
РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

БРУКЛИН, Н. Й. Укр. Братство Пр. Троїці, від. 203 У. Н. С. повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 8. годині вечером в церковній гали під ч. 162 Норт 5-та ул., в суботу дня 2. грудня с. р. На порядку нарад вирівнаннє вкладок членських, приниманнє членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза за половину, а вкінци вибір уряду на р. 1923. Неявившийся член заплатить кару 1 доляра, а урядник 2 дол. — П. Свідзінський, предс.; В. Яськевич, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорожська Січ, від. 206 У. Н. Союза повідомляє, що мітинґ відбудеться 3-го грудня 1922 на гали де звичайно, о годині 1.30 пополудні. Котрий член не буде на мітинґу, підпадає карі після статута, бо сей мітинґ є дуже важний, бо єсть богато справ до полагодження, і буде вибір нового уряду на 1923 р. Всі місцеві і позамісцеві члени, котрі мало учащають на мітинґи і ті котрі довгують, мають свій довг сповнити. Принимається нових членів до товариства і до У. Н. Союза за половину вступного. Прийдіть і впишіться, бо тепер маєте дуже добру нагоду, бо ніхто не знає що кого чекає, а наш У. Н. Союз є найбільший і найсильнійший, котрий не одній вдові обтер слези і сиротам став батьком. — М. П. Бардачевський, предс.; Я. Шаравара, секр.

САВТ БРУКЛИН, Н. Й. Братство св. о. Николая, від. 293 У. Н. Союза повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 12. годині вполудне в неділю, 3. грудня 1922 в домі п. Льва Дибака під ч. 161—18-та ул., Савт Бруклин, Н. Й. По порядку нарад збірка вкладок, приниманнє чenів до братства без вступу, а до У. Н. Союза за половину і вибір уряду на рік 1923. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — С. Нигрич, предс.; Гр. Чопойдало, секр.

ДЕРБИ, КОНН. Тов. Запорожська Січ, від. 23 У. Н. Союза повідомяє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудни в неділю, 3. грудня в шкільній гали під ч. 135 Мейн Стріт. Є важні справи до полагодження, тож проситься всіх членів прибути, бо неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Уряд.

ЧУЖИНЕЦЬКА КОЛЬОНІЯ В БРІДЖПОРТ.

БРІДЖПОРТ ПІДНОСИТЬСЯ

ПОНАД 40% НАДВИШКИ ЗА ПОСЛІДНИХ ТРИ МІСЯЦІ В ПОРІВНАННЮ ІНТЕРЕСІВ ПЕРЕВЕДЕНИХ БАНКАМИ МИНУВШОГО РОКУ. ЛІПШІ ЧАСИ НАВЕРНУЛИ БУВШИХ БРІДЖПОРТЧАН НАЗАД ДО ІХНІХ ФАБРИК. КУПЦІ ДОБАЧУЮТЬ ПОСТЕПЕННИЙ ЗРІСТ.

Від нашого кореспондента.

29. падолиста.

Найважнійшим питанием людий днесь є, чи відновиться промисл в Америці чи ні? Відповідь на се питанне дотикає добробут кождого — як робітника так і фабриканта, і яканебудь поява вказуюча на правдивість в тім напрямі, повинна бути пожадувана.

Є богато познак вказуючих що економічне віджиттє в Злучених Державах хоч помалу, однак постійно вертається. Мірило степення надходячого віджиття, під теперішний час, вельми трудне. На всякий случай доходження положення в Бріджпорт не тільки показують зростаючий оптимізм в сім місті, але і потверджають се многі появи.

Загальне поліпшення бизнесового положення в Бріджопрт основно виказане є банковими інтересами. Почавши минувшого лютого, банки виказують побільшення промислу о сімнайцять міліонів долярів. Постепене побільшуваннеся бизнесів відчувається від минувшої весни, з наглядним побільшеннем сеї осени порівнючи його з минувшим роком.

Бріджпорт без усмніву ступає вперед. Все те однак непоказує на натиск або наглу заохоту. Є се знак здорового і певного кроку, на який можна числити в будучині.

Edmund S. Wolfe, голова Гандлевої Палати і Першого Національного Банку в Бріджпорт, говорячи про поправляючеся промислове положення, так як він дивиться на него, сказав слідуюче:

„Поправляючеся бизнесове і гандлеве положення в Бріджпорт показується в побільшуючій скількости інтересу переходячого через бизнесові банки як також через зріст депозитів за тойсам час як в послідним році. Порівнанне скількости бизнесу перепровадженого за три місяці з кінцем 30. жовтня з тим самим часом послідного року, виказує надвижки понад сорок процент. Наші загальні депозити тепер суть двайцять пять процент більші як з початком року. Одною з певних появ поліпшуючогося положення, є побільшеннє в зарібках фабричних робітників, котре то побільшенне дійшло до сорок процент в порівнанню того самого часу в 1921."

Щодо виглядів на будуче, п. Wolfe сказав:

„Богато наших великих фабрикантів репортує більше число працюючих робітників як колинебудь в їх історії; а другі приготовляються до значного поширення і побільшення їх робітничого персоналу. Взявши під увагу постепенний і здоровий поступ в промислі, який вже треває від початку року, нема причини чому немавби він продовжуватися."

Купці в Бріджпорт, виглядає, суть певні, що ліпші часи вже тут. Розвідка в богато склепах виказала здоровий оптимізм їх властителів. Декотрі заяви в тім зглядi були дуже поучаючі.

Andrew M. Cooper, місто-голова в Howland Dry Goods Co., сказав:

„Мущини і женщини купують в більшій скількости товари. Се значить: вони заробляють більше гроша. Ми сподіємось, що воно буде іти так дальше. Сподіємося осягнути рекорд загального поліпшення в Бріджпортськім промислі підчас святочного сезону".

Augus MacKenzie, голова Публичного Маркету заявив:

„Почавши минувшого серпня, поліпшеннє в наших бизнесах ступає постепенно. До серпня ми відчували безробіттє, однак бизнес тепер вертається наповорот."

Peter H. Davey, голова і касієр в Davey Bros., Inc., сказав:

„Будучи в близьких зносинах з людьми посередництвом наших шістьдесять склепів, ми є все в змозі осудити загальну ситуацію в місті. Бріджпорт повертає назад до певного, здорового і тревалого стану. Під теперішну хвилю я бачу поліпшеннє о двайцять процент понад шість місяців тому взад. Вигляди на будуче додали нам відвагу відкрити шість нових склепів в ріжних частях міста."

Зглядом промислової ситуації, п. George W. Eames, голова в Manufacturers' Association і головний завідатель в Singer Manufacturing Co., подав дуже інтересну заяву. Він висказав свою опінію, що „в нас все приготоване до хвилі промислового проґресу і маємо все потрібне до побільшення в великій мірі робітників, яких буде потрібно."

Згадуючи про причини поверненняся промислових робітників до Бріджпорт, яке показується в богато фабриках, п. Eames сказав:

„Бріджпорт має більшу ріжнородність промислу нім котре небудь місто Злучених Держав. Се дає нагоду для цілої фамілії знайти заняттє в якім небудь фаху в котрім вони вишколені.

„Позатe все, положеннє Бріджпорту над морським берегом і построєннє розривкових місць додає вигоду і втіху робітникам і їх родинам коли не заняті в роботі".

П. A. Winter, головний завідатель в Manufacturers' Association, коли запитаний про його погляди на промислове положення в Бріджпорт, зложив слідуючу зяву:

„Більше і чимраз більше мущин і женщин, котрі перше працювали в Бріджпорт повертаються тепер в значнім числі до своїх давніх занять.

„Теперішний стан доказаний є цифрами, які мій офіс зібрав і представляв тижнево щодо промислового руху в Бріджпорт, вказує на повільне, постепенне і стале поліпшення, а з всіх появ, височина повертаючогося добробуту, не буде осягнена протягом довшого часу. Сі дати зібрані місяць за місяцем, почавши від січня 1921 до 4. падолиста, 1922 в трийцять один фабриках. Сих трийцять один фабрик затруднює в нормальних часах 25.318 робітників. 4. падолиста затруднювали вони 17.252 робітників, се доказує, що щоби можна сказати що сі фабрики знаходяться знова в нормальнім стані, треба дібрати ще 8.000 робітників до сих фабрик.

„В спілці з сею послідною заявою, треба звернути увагу, що сих трийцять один фабрик хотяй заключають богато наших більших фабрик, фактично представляють меншу половину промислового Бріджпорту. Повне нормальне затрудненне робітників, мущин і женщин в цілім місті виносить 53,000, з яких около 36.000 тепер працює, лишаючи число около 17,000, котре требаби дібрати до фабрик, щоби фактично можна сказати, що Бріджпорт є знова на нормальній стопі. Тому те все вказує, що промислове поліпшення сконстантоване протягом минувших шість місяців бдуе продовжатися, що означає знова з дня на день, з тижня на тиждень, наші фабрики будуть взмозі не тільки приняти назад бувших робітників які вертають до їх бувшого міста, а також зможуть приняти споре число мущин і женщин які вперве постановили жити і працювати в Бріджпорт."

ПРИТЧА ПРО БЛУДНОГО СИНА

1. Горнулись же до Нього всі митарі і грішники, щоб слухати Його.

2. І нарікали фарисеї і книжники, кажучи: „Він грішників приймає і їсть з ними!"

3. Він же повідав їм таку притчу, кажучи:

4. Який з вас чоловік, маючи сто овець і, втративши одну з них, не покине девятьдесять і девять у пустині і не піде за згубленою, поки знайде її?

5. А знайшовши, візьме на плечі свої, радіючи.

6. І, прийшовши додому, скличе приятелів і сусід, кажучи їм: „Порадуйтесь зо мною, бо знайшов вівцю мою згублену."

7. Кажу вам, що так на небі більш радости буде за одного грішника, що покаявся, ніж за девятьдесять девять праведників, котрі не мають потреби каятися.

8. Або яка жінка, маючи десять трахм, коли загубить одну драхму, не засвітить свічки і не стане мести хати і шукати пильно, поки знайде?

9. А знайшовши, скличе приятельок і сусідок, кажучи: „Порадуйтесь зо мною, бо я знайшла драхму, що загубила."

10. Так, кажу вам, буває радість перед янголами Божими за одного грішника, що покаявся.

11. Ще сказав: один чоловік мав двох синів.

12. І сказав молодший з них батькові: „Тату! дай мені частину хазяйства, що припадає мені." І розділив їм пожитки.

13. Через небагато днів молодший син, зібравши все, відійшов у далекий край і там розтратив своє добро, живучи розпутно.

14. Коли-ж він прожив усе, настав великий голод у тім краю, і він почав бідувати.

15. І пішов, пристав до одного хазяїна дієї країни, а той послав його на поля свої пасти свині:

16. І він рад був наситити утробу свою ріжками, що їли свині, та ніхто не давав йому.

17. Схаменувшись же, сказав: „Скільки наймитів у батька мого вволю мають хліба, а я гину з голоду.

18. Встану, піду до батька мого і скажу йому: тату! согрішив я против неба і перед тобою.

19. І вже не достоїн зватись твоїм сином; прийми мене, як одного з наймитів твоїх."

20. І, вставши, пішов до батька свого. І коли був він ще далеко, батько углядів його; і жаль йому стало; і побіг, і кинувся йому на шию і поцілував його.

21. Сказав же йому син: „Тату! согрішив я проти неба і перед тобою, і вже не достоїн зватись твоїм сином."

22. А батько сказав до слуг своїх: „Принесіть найпершу одежу і отягніть його і дайте перстень йому на руку і обувя на ноги;

23. І приведіть годоване теля і заколіть: станем їсти й веселитись;

24. Бо син мій оцей був мертвий і ожив, згинув був і знайшовся." І почали веселитись.

25. А старший син його був тоді на полі; і вертаючись, як підійшов до дому, почув співи та радощі.

26. І покликавши одного із слуг, запитав: що це таке?

27. Той же сказав йому: брат твій прийшов, і твій батько заколов годоване теля, бо зустрів його здоровим.

28. Розсердився-ж і не хотів увійти. Тоді батько його, вийшовши, кликав його.

29. Але він, озвавшись, сказав батькові: „Ось я стільки років роблю тобі і ніколи наказу не переступив, і ти ніколи і козеняти не дав мені, щоб я повеселився з приятелями моїми;

30. А як син твій оцей, що проїв добро твоє з розпустницями, прийшов, то ти заколов йому теля годоване."

31. Він же сказав йому: „Сину, ти завжди зо мною і все моє — твоє;

32. Годилось же радуватись і веселитись, що брат твій оцей був мертвий і ожив, згинув був і знайшовся."

З Євангелія Луки, глава 15
(переклад Морачевського).

РУСЬКИЙ КОНГРЕС В ПРЯШЕВІ

Дня 23. падолиста відбувся в Пряшеві великий руський конґрес. Скликали його мадярони з табору Камінського. На конґрес виїхало з Ужгороду також богато народовців.

НЕБУВАЛА ПОВІНЬ НА УГОРСЬКІЙ РУСИ

Внаслідко хмаролому в Карпатах виступила налго ріка Уж так високо — як се було перед 38 роками. Вода залила широко поля, на деяких забрала аж до ріки Чорнозем та так зробила деяких господарів відразу жебраками. Забрала також худобу, дріб, сіно, мости і т. д. Шкоди ще не обчислені.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОСИЛКА ОДЕЖИ В РОСІЮ І НА УКРАЇНУ

(З Американської Допомогової Адміністрації

В порозумінню з російським урядом Американська Допомогова Адміністрація поробила вже заходи для того, аби люде з Америки могли постачати своїм родичам, приятелям і взагалі потребуючим людям в Росії одежу і білизну. Система посилання така сама, як була для посилки харчів, тільки замість „фуд дрефт" посилається „кловтінг реміттенс". То значить гроші на таку посилку платиться тут в бюрі Американської Допомогової Адміністрації і за ті гроші вона з своїх магазинів в Росії видає адресатови матеріял на одежу.

Одна така посилка коштує $20.00 (двайцять долярів). Людина, для якої вона призначена, одержить за ті гроші в Росії: 4 2/3 (чотири і дві трети) ярди теплої вовняної матерії, яка вистарчить на одно повне убраннє для мущини або для женщини або для двох дітей; 4 ярди підшивки; 16 ярдів мусліну на чотири пари білизни; 8 ярдів фляелі на дві сорочки; нитки і гузизики для всеї тої верхної і спідної одежі. На основі умови з російськими властями Американська Допомогова Адміністрація застерігає собі право не приймати більш як одну двайцяти-долярову посилку для одної особи.

Хто хоче таким способом помогти рідним чи знакомим в Росії або на Україні, повинен найсамперед дістати собі в Американській Допомоговій Адміністрації або в якім небудь банку друкований формуляр, виповнити його, з окрема виразно виписати імя і адрес особи в Росії, для якої посилка призначена. Виповнений формуляр (кловтінг реміттенс) разом з дрефтом, моні-ордером, або цертіфікованим чеком на двайцять долярів посилається до American Relief Administration, Clothing Department, 42 Broadway, New York City.

Одержавши таке дорученнє і гроші Американська Допомогова Адміністрація повідомляє свою головну кватиру в Москві, хто й кому купив матеріял на одежу, головна кватира в Москві порозумівається з американським магазином, котрий найблищий до мешкання адресата, і звідти повідомляють людину, для якої одежа призначена, аби прийшла чи приїхала її собі відобрати.

Поки що Американська Допомогова Адміністрація має свої магазини в Москві, Петрограді, Вітебську, Минску, Київі, Харкові, Гомелю, Елисаветграді, Одессі, Николаєві, Олександровську, Катеринославі, Симферополі, Теодозії, Ростові на Дону, Симбірську, Саратові, Казані і Уфі.

Коли місцевий американский магазин не може найти людини для якої посилка призначена, тоді повідомляє головний бюро в Ню Йорку і воно звертає посилаючому його гроші.

Коли людина, для якої посилка призначена, не може сама прийти до магазину Американської Допомогової Адміністрації, тоді магазин посилає її пакет з одежою російською почтою. На основі умови з російським урядом він гарантує дорученнє пакетів висланих по почті. Якби пакет затратився, тоді виплачує адресатови вартість одежі в рублях по теперішному курсу золотої валюти. Почтову пересилку і асекурацію оплачує Американська Допомогова Адміністрація.

Людина, яка одержить таку посилку з одежою, підписує посвідку, яка буде переслана посилаючому в Америку.

Таким самим способом можуть постарчати в Росію одежу також організації і ґрупи в Америці і для окремих ґруп, сіл і міст в Росії і на Україні.

Весь потрібний матеріял Американська Допомогова Адміністрація вже вислала в Росію, одначе постарчати його буде окремим людям в Росії аж після 1-го січня 1923.

ДЕ МІТКОВИ КОНЕЦЬ?

Вийшла дівка заміж. Але прийшлося півмітки звивати, вона й не знала, де мітковий конець. Гляділа, гляділа, не могла найти. Кличе чоловіка й каже йому: „Чоловіче, запрягай коні, поїдемо до мами в гості".

Запряг чоловік коні, посідали, їдуть до мами в гості. Їдуть, а тут повпри дорогу пасуть дівчата товар, пасуть тай танцюють собі. А жінка до них: „Танцюєш одна з другою, сякатака, чорти твою мать. А не знаєш навіть, де міткови конець".

Стали дівчата танцювати, а одна каже: „Чому не знаю. Верна нитка в чинах".

Лишень дівчина се сказала, а жінка сейчас до чоловіка: „Гов, завертай чоловіче, коні".

Завернув чоловік коні, приїхав домів, а жінка просто до мітків. Шукала не довго, і найшла конець нитки на мітку.

І вже в гості не їхали.